

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34021
Nom	Prehistòria universal antiga
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1005 - Grau d'Història	Facultat de Geografia i Història	2	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1005 - Grau d'Història	11 -	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
CARRION MARCO, YOLANDA	360 - Prehistòria, Arqueologia i Història Antiga
EIXEA VILANOVA, ALEJO	360 - Prehistòria, Arqueologia i Història Antiga
VADILLO CONESA, MARGARITA	360 - Prehistòria, Arqueologia i Història Antiga

RESUM

Prehistòria Universal antiga (PUa) i Prehistòria Universal recent són assignatures que formen part d'una matèria general dedicada al coneixement de la Humanitat Prehistòrica; ambdós estan incloses en el segon curs del Grau d'Història de la Universitat de València.

PUa és una assignatura que planteja als estudiants un panorama general de l'evolució sociocultural de la Humanitat prehistòrica, anterior al desenrotllament i expansió de les economies de producció d'agricultors i pastors. Amb este objectiu, s'aborda una presentació de les principals teories sobre la formació i desenrotllament de les societats humanes anteriors a la producció d'aliments, així com les bases documentals utilitzades per l'Arqueologia durant l'estudi de les societats de caçadors-recol·lectors-pescadors prehistòrics.

Per proximitat històrica i geogràfica es prestarà major atenció a les regions del Vell Món i en especial a Àfrica i Europa.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Es recomana tindre coneixements com a usuari dels programes ofimàtics més freqüents (tractament de textos, fulls de càlcul, presentacions, etc.), saber usar la plataforma d'Aula Virtual i saber cercar referències bibliogràfiques a les biblioteques de la Universitat de València.

COMPETÈNCIES

1005 - Grau d'Història

- Capacitat d'abstracció, anàlisi i síntesi
- Compromís amb el principi d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones
- Resolució de problemes
- Creativitat
- Presa de decisions
- Aprenentatge autònom
- Sensibilitat envers temes mediambientals
- Consciència que el debat i la investigació històrics estan en contínua construcció
- Capacitat de llegir textos historiogràfics o documents originals en una altra llengua
- Habilitat per a usar els instruments de recopilació d'informació, com catàlegs bibliogràfics, inventaris d'arxiu i referències electròniques

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Compendre i utilitzar dels conceptes, mètodes i objectius d'aquesta disciplina.
- Conèixer la documentació arqueològica, el marc temporal i les grans divisions de la Prehistòria.
- Obtenir un coneixement dels canvis paleoclimàtics i socio-culturals, destacant la diversitat i complexitat de les societats caçadores de la Prehistòria.

- Reconeixement de les entitats arqueològiques: principals característiques, distribució espacial i cronologia.
- Coneixement i ús de la bibliografia específica sobre la matèria.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Presentació

Comentari de la bibliografia i de la guia docent. Límits de l'assignatura i objectius. Quadre cronològic general. La humanitat des de la perspectiva dels estudis evolutius, històrics i socio-culturals.

2. Els primers homínids i la seua expansió a les latituds temperades

Hominins i gènere Homo: marc cronològic i paleoambiental. Característiques del gènere: bipedisme, part i comportament social. Consolidació dels humans en Àsia i Europa: adaptació i transmissió cultural. El Paleolític inferior: tecnologia i economia dels primers homínids.

3. El camí evolutiu fins els Neandertals: el Paleolític mitjà

El medi ambient abans de l'últim gran interglaciari: el Pleistocè mitjà. La consolidació del poblament humà d'Europa: Homo sapiens arcaic (Homo heidelbergensis i H. Neanderthalensis). Caracterització de la tecnologia i la economia Organització social: hàbitat i mobilitat.

4. Comportament humà modern

Arcaics / Moderns: la discussió sobre els primers signes de modernitat. Els humans anatòmicament moderns i la colonització del planeta per part de l'Homo sapiens sapiens. Transició i cohabitació a Europa.

5. El Paleolític superior europeu

Els paisatges i la fauna freda del Pleniglaciari. Variabilitat geogràfica i evolució de les tradicions tecnològiques. Les economies de caça especialitzada. Formes d'organització social dels caçadors: models antropològics i el seu ús arqueològic. Art paleolític, adornament personal i pràctiques funeràries: simbolisme, identitat i interacció.

6. Els últims caçadors-pescadors-recollectors: Epipaleolític i Mesolític

L'inici de l'actual interglaciari: l'Holocè. Colonització del nord i noves adaptacions en els boscos emergents: la diversificació econòmica. Les noves pràctiques funeràries: les necròpolis.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Altres activitats	15,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Elaboració de treballs individuals	20,00	0
Estudi i treball autònom	70,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT**A) Assistència a classe:**

1) Classes teòriques (30 hores): en l'aula, els professors exposaran als alumnes aspectes essencials de la matèria, tractaran de sistematitzar els continguts i proporcionaran i facilitaran bibliografia per a la preparació de l'examen. En classe es presentaran textos, projecció d'imatges mitjançant presentacions Power point i/o videos, etc. És fonamental que l'estudiant realitze, de forma prèvia a l'exposició del professor i a cada tema, una lectura d'aquell manual o d'aquells textos que prèviament se li indicaran.

2) Classes pràctiques (15 hores): la realització d'exercicis pràctics es desenvoluparà dins de les classes presencials establides (exercicis pràctics tal com comentaris de mapes, gràfics, textos, material arqueològic, recerques en Internet, etc.). L'objectiu és ajudar a l'alumne/a en l'exercici de la lectura, l'anàlisi i la comprensió dels textos i treballs publicats que es faciliten en la bibliografia de referència.

3) Assistència a seminaris o activitats complementàries (15 hores): els alumnes participaran en les activitats complementàries programades per la Facultat i pels professors de l'assignatura (visites, excursions, seminaris o cicles de conferències).

B) Tutories:

L'alumne/a podrà assistir a les hores d'atenció que el professorat tinga establides amb la finalitat de realitzar consultes sobre qualsevol aspecte o dubte relacionat amb l'assignatura. Els horaris de tutories s'indicaran en Aula Virtual i en el tauler d'informació del Departament de Prehistòria i Arqueologia i Història Antiga.

AVALUACIÓ**En primera convocatòria:**

Teoria = Serà una avaluació continua, amb un conjunt d'exercicis. La nota d'este bloc serà la mitja de totes les qualificacions i computa el 75% de la nota final.

Treballs pràctics = 15% de la nota final.

Activitats complementàries = 10% de la nota final.

Els estudiants entregaran els treballs i materials en les dates previstes. Aquells que no participen en estes accions no contarán amb esta part proporcional de la nota final. L'assistència es contabilitzarà a través dels exercicis pràctics pujats a la plataforma de l'Aula Virtual.

La **nota final** serà el còmput proporcional dels ítems anteriors, però per aprovar l'assignatura **es deu obtenir una nota mínima de 4 punts sobre 10** en cadascun dels blocs (teòric, pràctic i complementàries).

En la **segona convocatòria**:

Aquells que no hagen superat alguna part de l'assignatura podran realitzar **un examen extraordinari (75%), una prova conjunta de totes las pràctiques (15%) i una activitat complementaria (10%)**.

La **nota final** serà el còmput proporcional dels ítems anteriors, que deu arribar a 5 punts sobre 10 de mitja global.

Si en les dates marcades per a l'examen final presencial al calendari oficial les instal·lacions de la Universitat estigueren tancades, l'examen presencial serà substituït per una prova a realitzar online.

Es valorarà especialment el domini de l'esquema general de l'evolució de les societats prehistòriques, la capacitat de relació i síntesi i la precisió conceptual, així com la capacitat d'anàlisi i la claredat expositiva.

La realització de plagi en qualsevol dels treballs sol·licitats comportarà la qualificació d'eixe treball amb un 0.

La menció "Excel·lent amb matrícula d'honor" pot ser otorgada a l'alumnat que haja obtingut una qualificació igual o superior a 9,0. Es pot otorgar una matrícula d'honor per cada vint alumnes dins d'un grup.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- FULLOLA, J.M. y NADAL, J. 2005: Introducción a la Prehistoria. La evolución de la cultura humana. Editorial UOC., Barcelona
- V.V.A.A. 2000: Historia de la humanidad, vols. 1 y 2. Ed. Arlanza

Complementàries

- ARSUAGA, J.L. y MARTÍNEZ, I. 1998: La especie elegida. La larga marcha de la evolución humana. Col. Tanto por Saber. Temas de Hoy, Madrid.
- AA.VV. 2000: Los orígenes del hombre. De los primeros homínidos al Homo sapiens. Ed. especial National Geographic España. National Geographic Society.
- BERMÚDEZ DE CASTRO, J.M. 2002: El chico de la Gran Dolina. En los orígenes de lo humano. Crítica, Barcelona.
- BINFORD, L.R. 1988: En busca del pasado. Crítica, Barcelona.
- BOYD, R., SILK, J.B. 2009: ¿Cómo evolucionaron los humanos?. Ariel Ciencia, Barcelona, 2004
- CARBONELL, E. (Coord.), 2005, Homínidos: Las Primeras ocupaciones Humanas de los Continentes. Ariel-Fundación Atapuerca. Barcelona
- CUNLIFFE, B. Ed. 1998: Prehistoria de Europa. Oxford. Ed. Crítica, Barcelona
- CORBELLÀ, J.; CARBONELL, E.; MOYÀ, S. i SALA, R. 2000: Sapiens. El llarg camí dels homínids cap a la intel·ligència. Edicions 62, Barcelona
- CHAMPION, T.; GAMBLE, C.; SHENAN, S. y WHITTLE, A., 1988: Prehistoria de Europa. Crítica, Barcelona
- DJINJIAN, F., KOZLOWSKI, J.; OTTE, M. , 2000: Le Paléolithique supérieur en Europe. Paris, Armand Colin
- EIROA, J.J., 2010. Prehistoria del mundo. Sello Editorial
- FERNÁNDEZ MARTÍNEZ, V.M., 2007. El largo camino de la humanidad. Alianza.
- FIEDEL, S. 1996: Prehistoria de América. Crítica. Barcelona
- GAMBLE, C., 1990: El poblamiento paleolítico de Europa. Crítica, Barcelona
- MENÉNDEZ, M., 2009. En la Prehistoria. UNED
- QUESADA, J.M., 1998. La caza en la Prehistoria. Arco-Libros.
- RENFREW, C. y BAHN, P., 1993: Arqueología. Teorías, métodos y práctica. Akal, Madrid
- ROYO LASARTE, J., 2013. Los pintores de la Prehistoria: su vida y su obra. Ayuntamiento de Albalate.
- SANAHUJA, M.E., 2008. La cotidianeidad en la Prehistoria: la vida y su sostenimiento. Icaria
- TRIGGER, B. 1992: Historia del pensamiento arqueológico. Crítica. Barcelona

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

MODALITAT DE DOCÈNCIA SEMIPRESENCIAL

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment recollits a la guia docent

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

Manteniment del pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent original. Si ho permet l'aforament de les aules a partir de les normes sanitàries, les classes teòriques i pràctiques tindran una presencialitat del 100% (si no fora així, es reduiria la presencialitat). Les activitats complementàries (hora setmanal O, 15h. en total) es realitzaran de forma no presencial. La planificació de la docència s'especificarà a principi de curs.

En el cas que la situació sanitària canvie i no siga possible cap accés a les instal·lacions de la Universitat, la docència i activitats es desenvoluparan en la seua totalitat de forma no presencial. En eixe cas, les adaptacions corresponents seran comunicades a l'estudiantat a través de l'Aula Virtual.

3. Metodologia docent

Classes presencials teòric-pràctiques que es podran complementar amb diferents tipus de materials i activitats en l'Aula Virtual. Les activitats complementàries no presencials podran ser síncrones (videoconferència) o asíncrones.

Les tutories es faran de forma no presencial (a través del correu corporatiu de la UV) o de forma presencial prèvia cita concertada amb el professor.

En el cas que la situació sanitària canvie i no siga possible cap accés a les instal·lacions de la Universitat, la docència i tutories es desenvoluparan en la seua totalitat de forma no presencial. En eixe cas, les adaptacions corresponents seran comunicades a l'estudiantat a través de l'Aula Virtual.

4. Avaluació

Es mantenen els criteris d'avaluació fixats a la guia docent.

En primera convocatòria:

Teoria = Serà una avaluació continua, amb un conjunt d'exercicis. La nota d'este bloc serà la mitja de totes les qualificacions i computa el 75% de la nota final.

Treballs pràctics = 15% de la nota final.

Activitats complementàries = 10% de la nota final.

La **nota final** serà el còmput proporcional dels ítems anteriors, però per aprovar l'assignatura **es deu obtenir una nota mínima de 4 punts sobre 10** en cadascun dels blocs (teòric, pràctic i complementàries).

En la **segona convocatòria**:

Aquells que no hagen superat alguna part de l'assignatura podran realitzar un **examen extraordinari (75%), una prova conjunta de totes las pràctiques (15%) i una activitat complementaria (10%)**.

La **nota final** serà el còmput proporcional dels ítems anteriors, que deu arribar a 5 punts sobre 10 de mitja global.

Si en les dates marcades per a l'examen final presencial al calendari oficial les instal·lacions de la Universitat estigueren tancades, l'examen presencial serà substituït per una prova a realitzar online.

5. Referències bibliogràfiques

Es manté la bibliografia recomanada a la Guia Docent. En el cas que la situació sanitària canvie i no siga possible l'accés a la bibliografia recomanada, aquesta es substituirà per materials accessibles online.